

2011

**PRIESKUM VÝSKYTU
ŠIKANOVANIA V RÁMCI PROJEKTU
ZDRAVIE V ŠKOLÁCH 2011**

Mgr. Ľubica Serafinová

Mgr. Gabriela Tomicová

Mgr. Alojzia Čarnecká

ZŠ s MŠ Skalité –

Kudlov 781

23.12.2011

Obsah

Obsah

.....	2
Úvod.....	2
I. Predmet prieskumu.....	3
II. Ciele prieskumu.....	3
A. Hlavný cieľ prieskumu.....	3
B. Čiastkové ciele :.....	3
III. Metódy prieskumu.....	4
IV. Plán prieskumu.....	6
V. Výsledky.....	6
VI. Diskusia.....	16
<u>VII. ZÁVERY A ODPORÚČANIA PRE PRAX</u>	16

I. Úvod

Nenávisť, zákernosť, závistlivosť a vandalizmus sú medzi deťmi čoraz bežnejším javom.

O šikanovaní hovoríme vtedy, keď jedno dieťa alebo skupina detí hovorí inému dieťaťu nepríjemné veci, bije ho, kope, vyhráža sa mu, zamyká ho v miestnosti a podobne. Tieto incidenty sa môžu často opakovať a pre šikanované dieťa je ťažké, aby sa samo ubránilo. Ako šikanovanie môžu byť označené tiež opakované posmešky alebo nepekne poznámky o rodine.

Východiskovým problémom je, že deti si nebezpečnosť a brutálnosť svojich činov často krát neuvedomujú. Šikanovanie v detstve môže pre žiaka znamenať veľkú traumu a problémy do budúcnosti. Dieťa je frustrované, trpí pocitom menejcennosti, cíti sa utláčané. Toto nemá priaznivý vplyv na jeho ďalší rozvoj a vývin. Ako je to so šikanovaním v školách? Mojm cieľom je poukázať na nebezpečenstvo a existenciu tohto javu. Tiež navrhnuť rôzne formy pomoci pri existencii šikanovania a upozorniť na potrebu prevencie v školách, preto že je veľmi dôležitá pri predchádzaní tomuto negatívne mu javu.

I. Predmet prieskumu

Za predmet nášho prieskumu sme si zvolili oblasť týkajúcu sa problematiky šikanovania. V projekte Zdravie v školách s názvom „Nie sme zlí – 10 kľúčov k tolerancii“ sme sa zamerali na zisťovanie výskytu šikanovania na našej základnej škole. Na základe preštudovania literatúry a prieskumov, ktoré sa v predmetnej problematike realizovali, sme si stanovili hlavný cieľ prieskumu.

II. Ciele prieskumu

Šikanovanie na školách sa vyskytovalo v minulosti a vyskytuje sa aj v súčasnosti. Kým však v minulých rokoch bolo šikanovanie menej časté, v dnešnej dobe naberá na rozmeroch. Agresia detí narastá a menia sa aj formy násilia. Už sa nejedná len o šikanovanie fyzické, ale vo veľkej miere hlavne o násilie psychické.

A. Hlavný cieľ prieskumu

Zistiť, či sa šikanovanie vyskytuje v našej základnej škole.

B. Čiastkové ciele :

C1: Zistiť aké formy šikanovania sa vyskytujú najčastejšie.

C2: Zistiť, či sa so šikanovaním niekomu zdôverili a ak áno, tak komu.

C3: Uskutočniť prieskum formou dotazníka.

C4: Navrhnuť formu pomoci, ak by sa šikanovanie preukázalo.

Na základe doterajších skúseností pedagógov ako aj vedenia školy o narastajúcom probléme správania sa žiakov voči sebe navzájom a stúpajúceho počtu riešených priestupkov sme sa rozhodli zrealizovať prieskum výskytu šikanovania, resp. iných foriem násilia na škole.

Prvý prieskum sa uskutočnil v septembri 2011 a sme sa stretli s nasledujúcim zistením. Na vzorke 189 respondentov z našej školy sa zistilo, že so šikanovaním sa stretla takmer polovica (32,3%) respondentov, medzi najčastejšie formy šikanovania patrili verbálne útoky (ohováranie, posmech, ponižovanie a nadávky). Vo výskume uskutočnenom Štátnou školskou inšpekciou v roku 2009 sa so šikanovaním na slovenských školách stretla viac ako polovica respondentov (65%) z celkového počtu 286 žiakov. Medzi najčastejšiu formu šikanovania označili psychické formy týrania. Obete šikanovania o probléme najčastejšie informovali rodičov.

Druhý prieskum – opakovaný sa uskutočnil v decembri 2011. Porovnali sme výsledky s prvým prieskumom s nasledujúcim zistením. Na vzorke 207 respondentov z našej školy (o 18 viac ako v prvom prieskume) sa zistilo, že so šikanovaním sa stretla takmer polovica (32,3%) respondentov, medzi najčastejšie formy šikanovania patrili verbálne útoky (ohováranie, posmech, ponižovanie a nadávky).

Vo výskume uskutočnenom Štátnou školskou inšpekciou v roku 2009 sa so šikanovaním na slovenských školách stretla viac ako polovica respondentov (65%) z celkového počtu 286 žiakov. Medzi najčastejšiu formu šikanovania označili psychické formy týrania. Obete šikanovania o probléme najčastejšie informovali rodičov.

III. Metódy prieskumu

Výskumný súbor

Výskumnú vzorku tvorili žiaci tretieho až deviateho ročníka v celkovom počte 189.

Metódy:

Dotazníky boli rozdane za prítomnosti pedagóga, ktorý však pri vyplňaní dotazníka nezasahoval. Respondent, ktorý niečomu nerozumel mal možnosť pýtať sa. Otázky boli položené za účelom zmapovania výskytu šikanovania na škole. V ďalšej etape výskumu, pri spracovaní údajov sme použili kvantitatívne a kvalitatívne metódy. Z kvantitatívnych metód to boli matematicko-štatistické metódy a to percentuálne výpočty a tabuľkové a grafické spracovanie údajov.

Dotazník uvádzame ako prílohu č.1.

Vymedzenie pojmov

Šikanovanie –slovo „šikanovanie“ pochádza z francúzskeho slova “chicane“, čo znamená zlomyseľné obťažovanie, týranie, sužovanie, prenasledovanie,... choré, patologické chovanie. Jeden, alebo viac žiakov úmyselne a väčšinou opakovane týra a zotročuje spolužiaka alebo spolužiakov a používa k tomu agresivitu a manipuláciu. Za šikanovanie považujeme, ak silnejší žiak pre svoje vlastné uspokojenie a potešenie opakovane úmyselne ubližuje iným. Môžeme povedať, že ide o zneužívanie fyzickej a psychologickkej sily.

Psychická forma šikanovania – slovné zastrašovanie, neopodstatnené používanie a vyvolávanie mena, , samotné zastrašovanie a vyhrážanie, nadávky, posmievanie, urážky , výsmech, nevhodné vtipkovanie a zosmiešňovanie obete; verbálne ponižovanie, šírenie klebiet. Môže sa vyskytovať vo forme listov, emailov alebo SMS správ. Vyčleňovanie druhého z kolektívu, ignorácia . Psychologické šikanovanie sa prejavuje tiež ako poškodzovanie alebo zašpinenie oblečenia, v ktorom šikanovaný jedinec chodí do školy; sledovanie obete vo voľnom čase, pri ceste zo školy alebo do školy, psychická manipulácia, vydieranie a zastrašovanie. Zadávanie nezmyselných príkazov, nútenie k posluhovaniu a k noseniu rôznych vecí (desiata, cigarety, peniaze, šminky...).

Fyzická forma šikanovania – úmyselne bitie, navádzanie iných na bitku, spôsobovanie bolesti, postrkovanie, fackovanie, naháňanie, kopanie, vyhrážanie sa nožom, palicou, škrtenie, ťahanie za vlasy, pichanie kružidlom či ceruzkou; a iné prejavy násillia, proti ktorým sa nemôžeš brániť.

Obet' – často to býva práve dieťa, ktoré je dlhšiu dobu objektom agresie iných. Je terčom fyzických útokov, posmievania, zosmiešňovania. Dieťa, ktoré prišlo do zohratého kolektívu. Dieťa s prednosťou alebo odlišnosťou (vyniká v určitom predmete, handicapované dieťa, so vzhľadovou vadou, zo sociálne slabej rodiny, odlišnej rasy, inej pleti...). Existujú dva typy obetí šikanovania: Prvý typ je dieťa pasívne, úzkostlivé a neisté. Nie je schopné sa brániť. Druhý typ je obeť provokujúca. Dráždi iné deti a posmieva sa im. Ak na ňu niekto zaútočí, bráni sa. O deťoch, ktoré sa stávajú obeťami šikanovania môžeme povedať, že sú to deti tiché, plaché a citlivé. Na bežné prekárание reagujú tak, že sa stiahnu, ustúpia. Majú nízke sebavedomie, pociťujú zahanbenie bez dostatočného dôvodu. V škole majú málo dobrých kamarátov, sú osamelé a ťažko sa presadzujú medzi vrstovníkmi. Majú odmietavý vzťah k násiliu, vyhýbajú sa tvrdým športom. Deti, ktoré sú nadmerne ochraňované rodičmi a učiteľmi. Prehnaná starostlivosť ich nenaučila potrebnej samostatnosti a presadzovania sa v detskom svete

Agresor - ten kto šikanuje, často týra alebo obťažuje fyzicky alebo slovne. Najčastejšie je to chlapec, ale výnimkou nie je ani dievča. Trpí pocitmi menejcennosti, závidí svojim kamarátom úspechy v školskej práci. Väčšinou je sebaistý, nie je úzkostlivý. Prevláda v ňom túžba dominovať, ovládať druhých, bezohľadne sa presadzovať, ubližovať druhým je pre neho radosťou. Ťahko sa urazí, vidí agresiu proti sebe aj tam, kde jej niet. Mnohokrát ničí veci zo zlomyseľnosti alebo pre zábavu, nerešpektuje súkromné vlastníctvo. Podvádza a použije akékoľvek výhovorky, len aby dosiahol svoje.

IV. Plán prieskumu

V septembri 2011 sme zostavili dotazník, ktorý sme zrealizovali v ten istý mesiac. Taktiež sme im vysvetlili, že dotazník je anonymný a nemusia mať obavy vyplniť ho pravdivo. Rozdaných bolo 189 dotazníkov, návratnosť predstavovala 100 %, nakoľko sme dotazníky rozdávali fyzicky a vzápätí po vyplnení ich respondenti odovzdali. Po optickej kontrole sme do spracovania mohli zaradiť všetkých 189 dotazníkov. V októbri 2011 sme vyhodnotili prieskum.

V decembri sme uskutočnili opakovaný prieskum na vzorke 207 prítomných respondentov a v tomto mesiaci sme aj dotazník vyhodnotili. Výsledky sme porovnali so zistenými údajmi zo septembra a vyhodnotili hypotézy, stanovené na začiatku v súlade s cieľmi projektu.

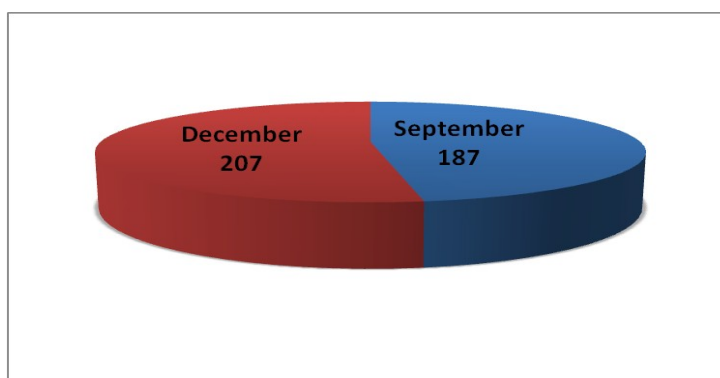
V. Výsledky

Škola by mala byť miestom, kde dieťa nadviaže s ostatnými deťmi kamarátske a priateľské vzťahy. Keďže v škole žiaci trávia väčšiu časť dňa, mali by sa tu cítiť dobre a nemali by pociťovať strach, že im tu bude ubližované. Napriek tomu musíme priznať, že škola je aj miestom, kde dochádza k rôznym nežiaducim javom a jedným z nich je aj šikanovanie. My sme sa snažili zistiť, či sa šikanovanie na skúmaných základných školách vyskytuje a v akej miere. Pri štatistickom spracovaní dotazníkov sme dospeli k týmto výsledkom:

Výsledky prieskumu:

Otázka č. 1: Si chlapec alebo dievča?

September 2011	December 2011
189 respondentov (108 dievčat a 81 chlapcov).	207 respondentov

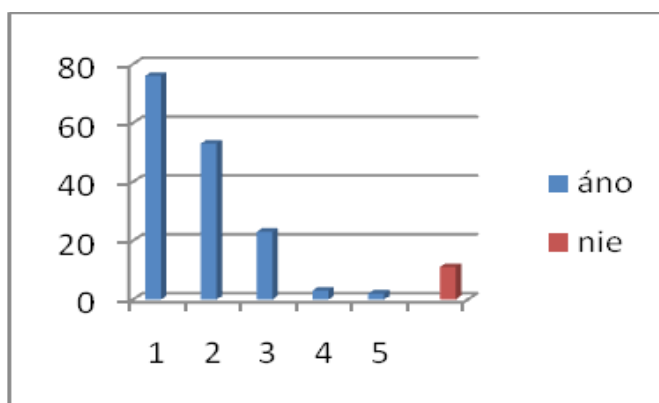
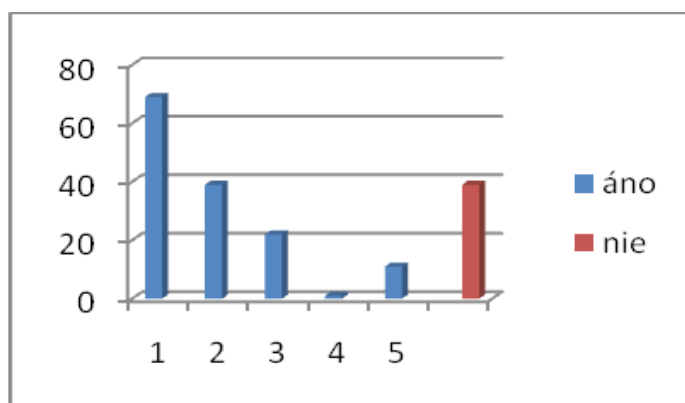

Otázka č.2 : Si rád(a) v tejto triede?

Ak áno, oznámkuj známkou od 1 (najlepšie) po 5 (najhoršie)

September 2011

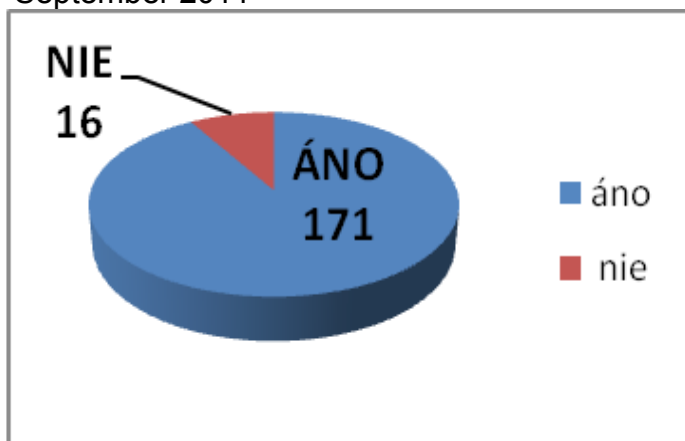
December 2011

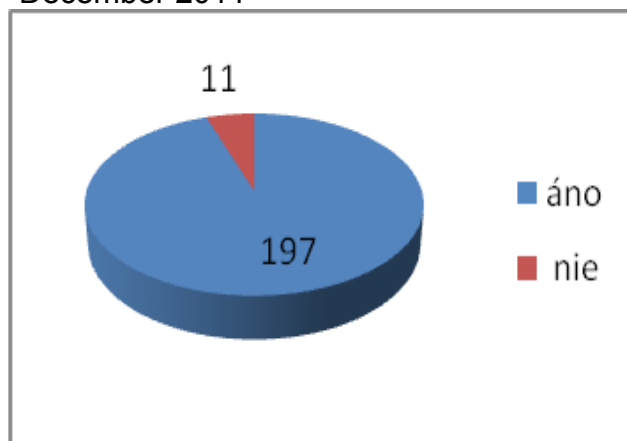
Otázka č.3 : Máš v triede dobrého kamaráta?

Kladne odpovedalo 171 respondentov (91%), záporne 16 (8,6%)

September 2011

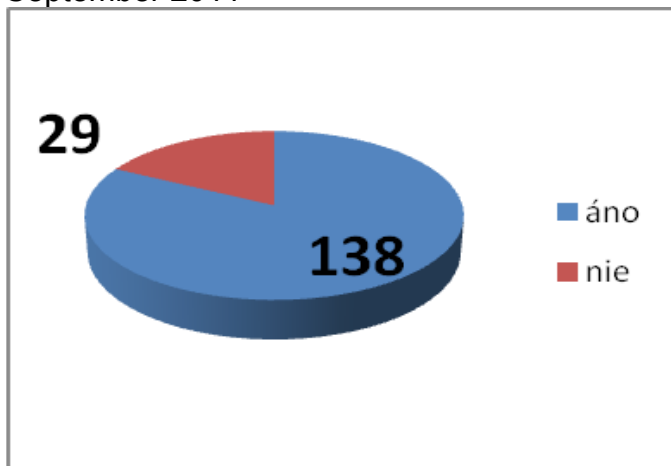
December 2011

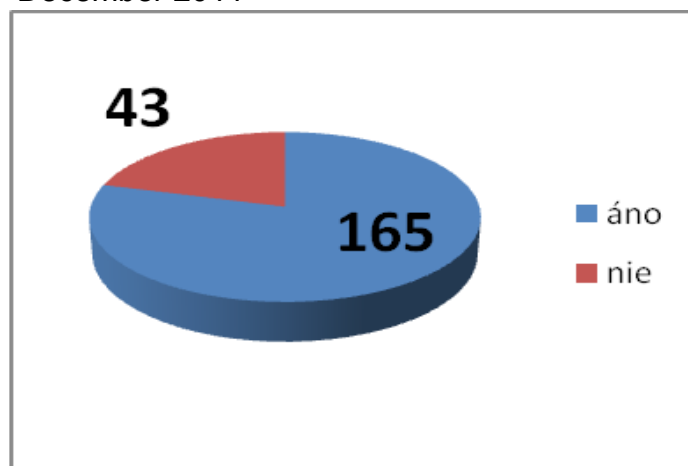
Otázka č. 5: Patriš vo vašej triede do nejakej partie?

Na túto otázku odpovedalo len 167 respondentov, z toho potvrdilo 138 respondentov (83%), že sa začleňujú do skupín, 29 respondentov napísalo nie (17%)

September 2011

December 2011

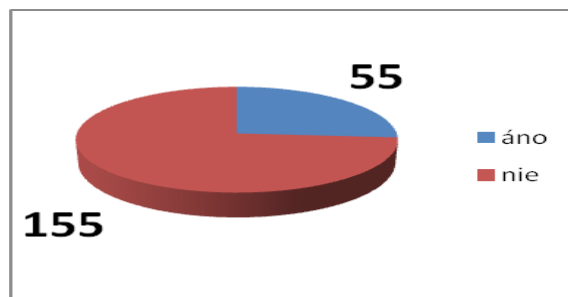
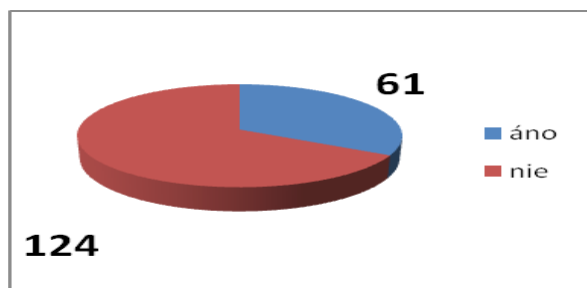
Otázka č. 6: Bol(a) si svedkom toho, že ubližovali tvojmu spolužiakovi iní spolužiaci zo školy?

September 2011

Áno potvrdilo 61 respondentov (33%)
a nie 124 (67%) z celkového počtu 185.

December 2011

Áno potvrdilo 26% respondentov
a nie 67% z celkového počtu 210
odpovedí.

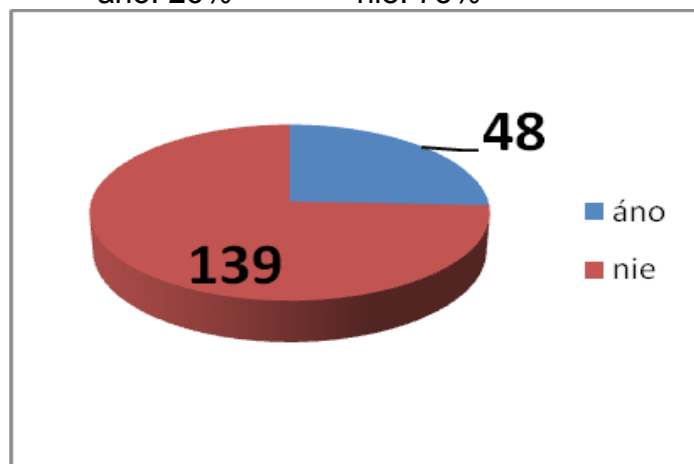

Otázka č. 7: Ublížoval alebo ubližuje niekto z triedy tebe?

Je alarmujúce, že 26%, t.j. štvrtine žiakov ubližujú spolužiaci z triedy, čo je pre triedneho učiteľa signál pre prácu s kolektívom a potreba zaradiť do triednickej práce budovanie vzťahov medzi žiakmi.

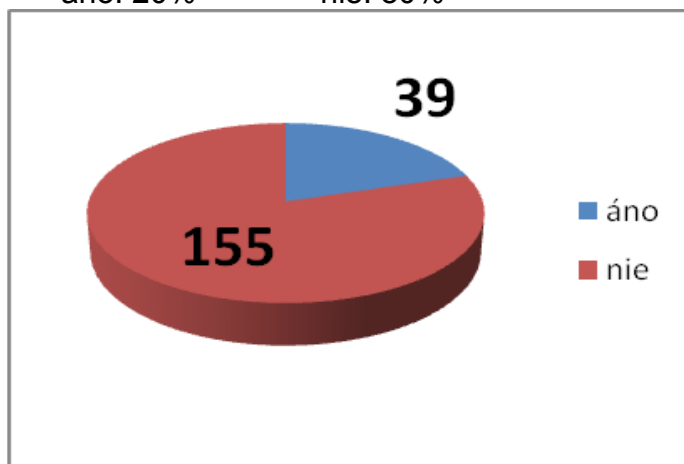
September 2011

áno: 26% nie: 75%

December 2011

áno: 20% nie: 80%

V druhom prieskume po aplikácii aktivít projektu Zdravie v školách (zavedenie triedneho kódexu tolerance, mimoškolské aktivity, prednášky psychológa a príslušníka Okresnej polície – odbor prevencie...) sa percento agresorov v triede znížilo z 26% na 20%.

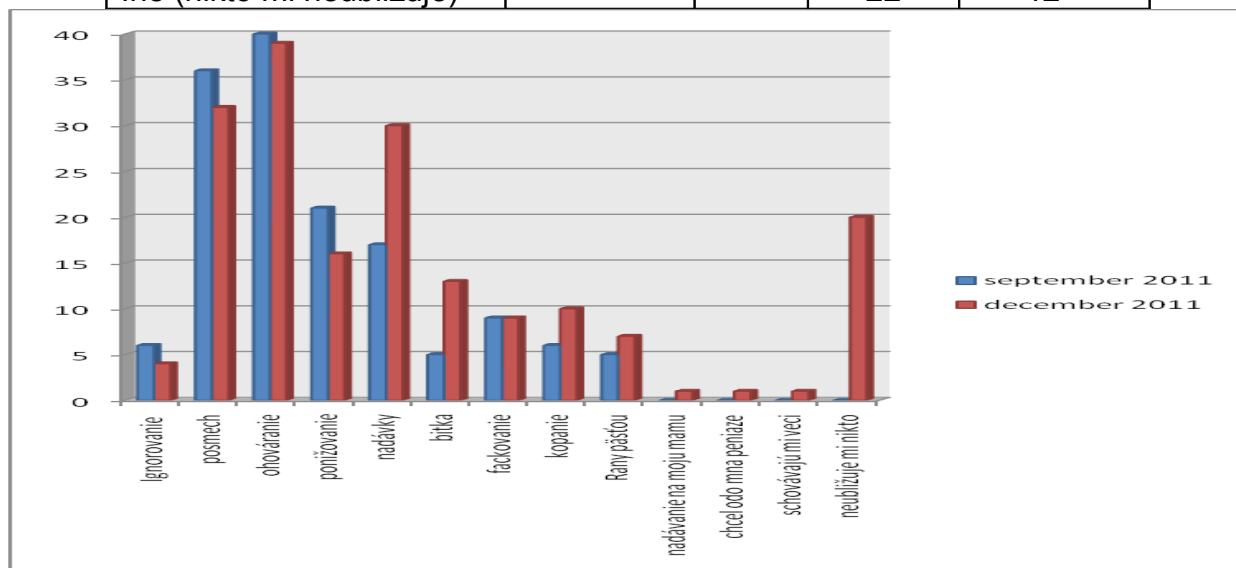
Otázka č. 8: Ako ti ubližujú?

Predpokladáme, že častejšie sa vyskytuje šikanovanie vo forme psychickej, ako vo forme fyzických útokov. Hypotéza sa nám potvrdila. Z výskumnej vzorky sa so psychickým nátlakom stretlo viac ako 77 % respondentov s fyzickým násilím 16%. Po druhom prieskume v decembri uviedlo skúsenosť so psychickým násilím o 12% respondentov menej (65%), avšak stúpol počet fyzického násilia o na 23%, t. j. o 7%. Dôvodom však môže byť nielen zvýšené násilie u žiakov, ale aj možnosť, že žiaci vedia pomenovať prejavy šikanovania citlivejšie voči svojej osobe alebo iným, čo im pripadalo za bežné dnes označujú na nevhodné a násilné.

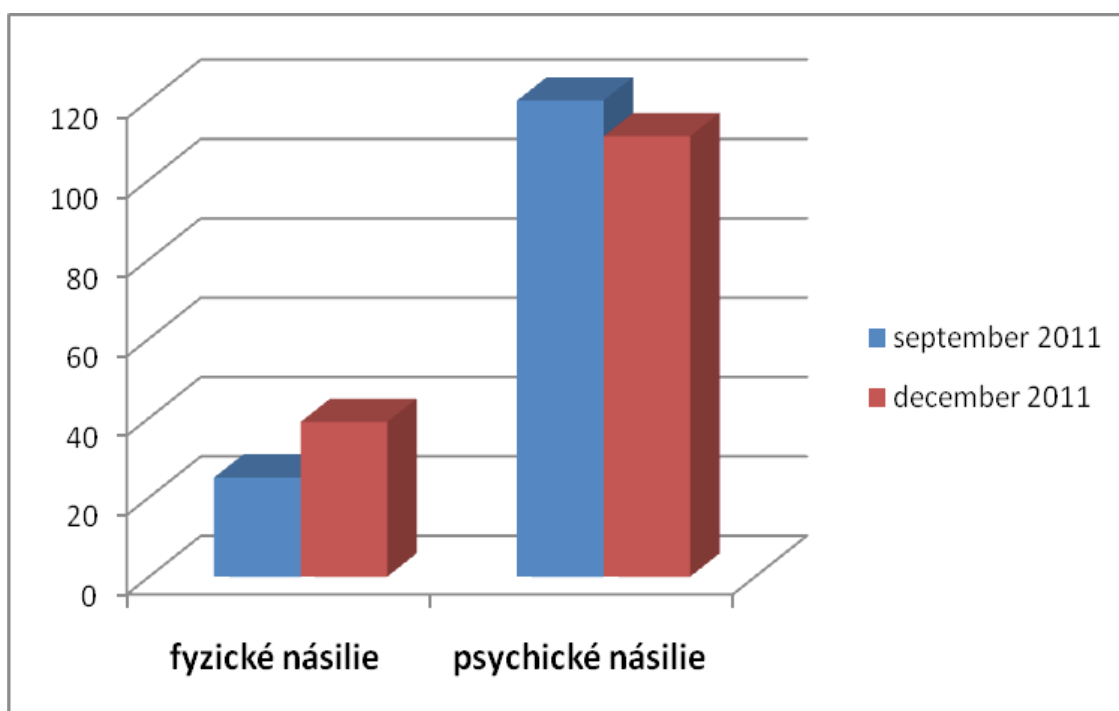
a) delenie podľa spôsobu šikanovania

	September 2011		December 2011	
	počet	%	počet	%
Ignorovanie – nikto si ťa nevšima	6	4	4	2
posmech	36	25	32	18

ohováranie	40	28	39	21
ponižovanie	21	12	16	9
nadávký	17	12	30	16
bitka	5	3	13	7
fackovanie	9	6	9	5
kopanie	6	4	10	5
Rany päšťou	5	3	7	4
Iné (nikto mi neublízuje)	-	-	22	12

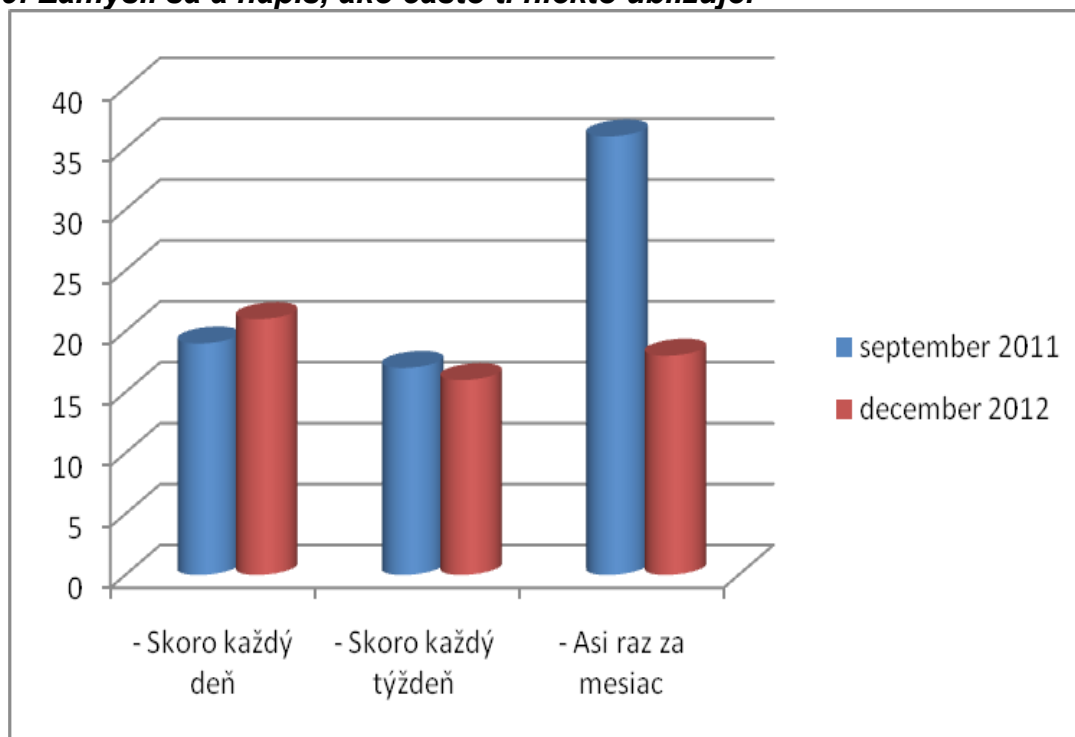

b) delenie podľa formy násillia (psychické, fyzické)

	fyzické násillie		psychické násillie	
	počet	%	počet	%
September 2011	25	16,1	120	77,4
December 2011	39	22,7	111	64,5

Otázka č. 9: Zamysli sa a napíš, ako často ti niekto ubližuje:

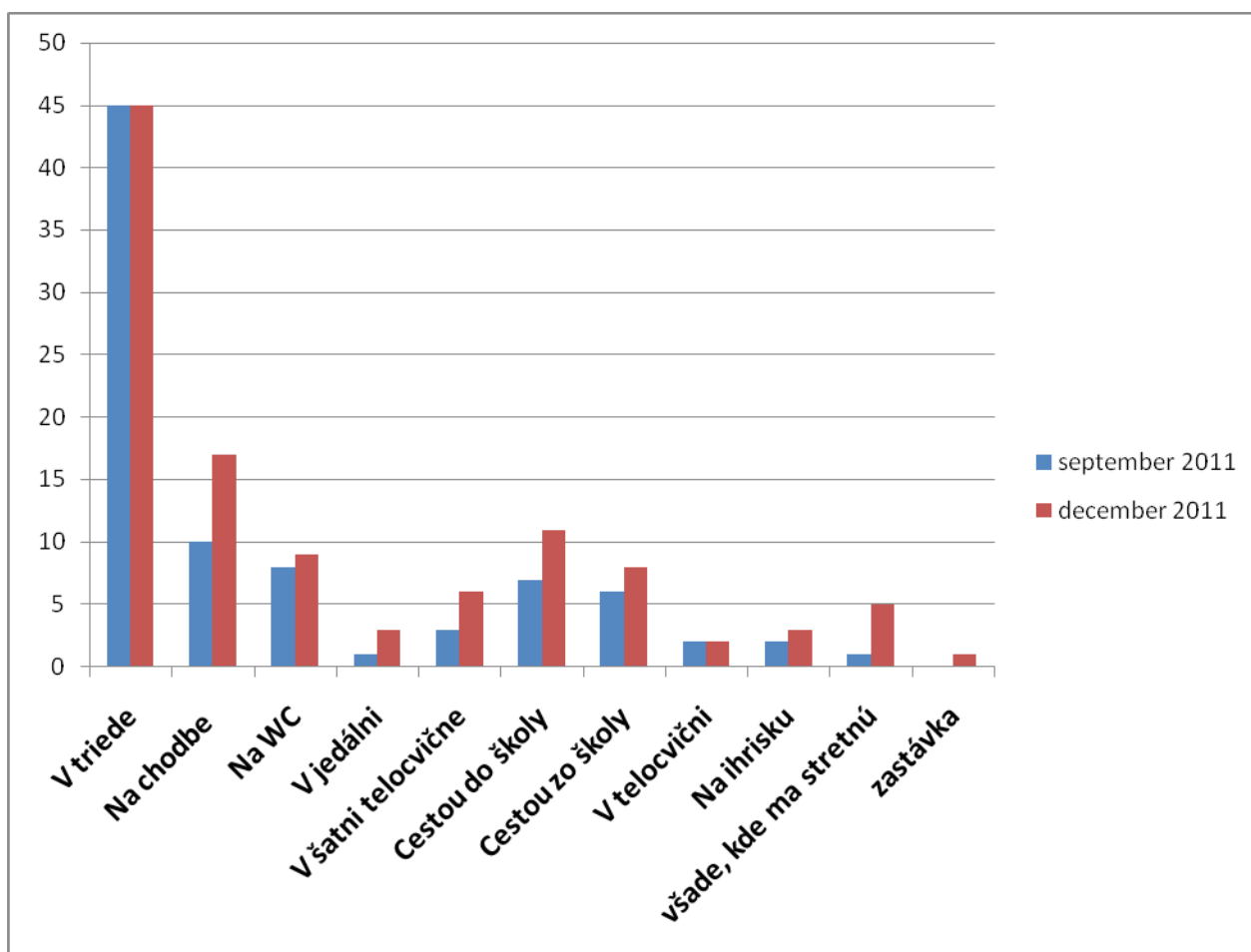

	September 2011		December 2011	
- Skoro každý deň	19	27%	21	38%
- Skoro každý týždeň	17	23%	16	29%
- Asi raz za mesiac	36	50 %	18	33%

Otázka č. 10: Kde sa to deje?

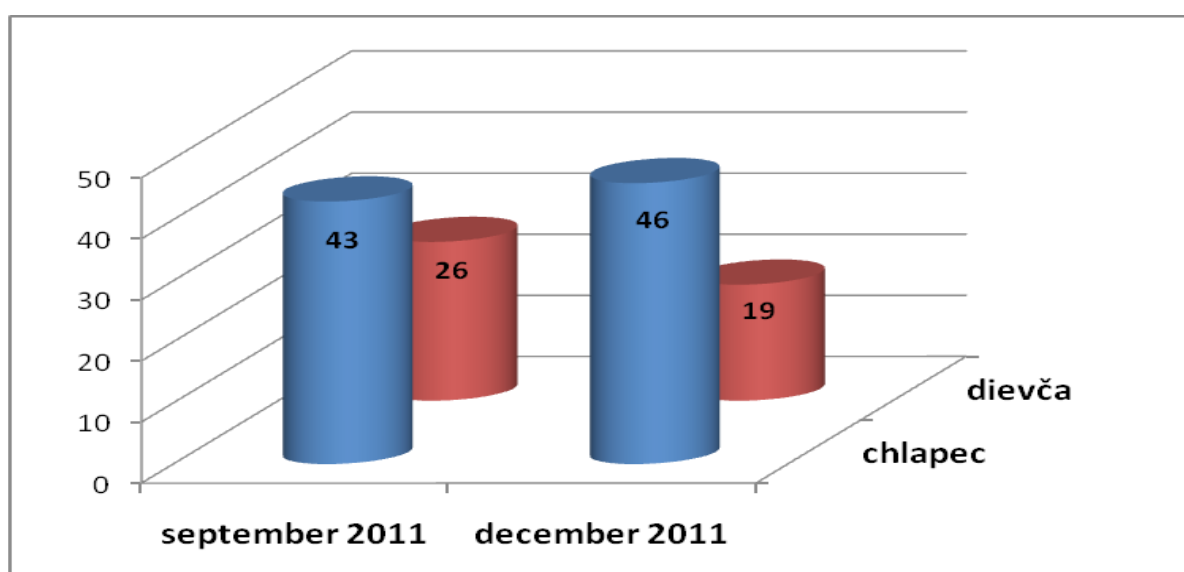
Opäť tu nachádzame prostredie triedy a triedneho kolektívu, kde najviac dochádza k nezhodám medzi spolužiakmi.

V triede	45	52%	45	41%
Na chodbe	10	11,7%	17	15%
Na WC	8	9,4%	9	8%
V jedálni	1	1%	3	3%
V šatni telocvične	3	3,5%	6	5%
Cestou do školy	7	8%	11	10%
Cestou zo školy	6	7%	8	7%
V telocvični	2	2,3%	2	2%
Na ihrisku	2	2,3%	3	3%
Ak inde, tak kde?	1	1%	5	5%
	všade, kde ma stretnú		1 na zastávke	

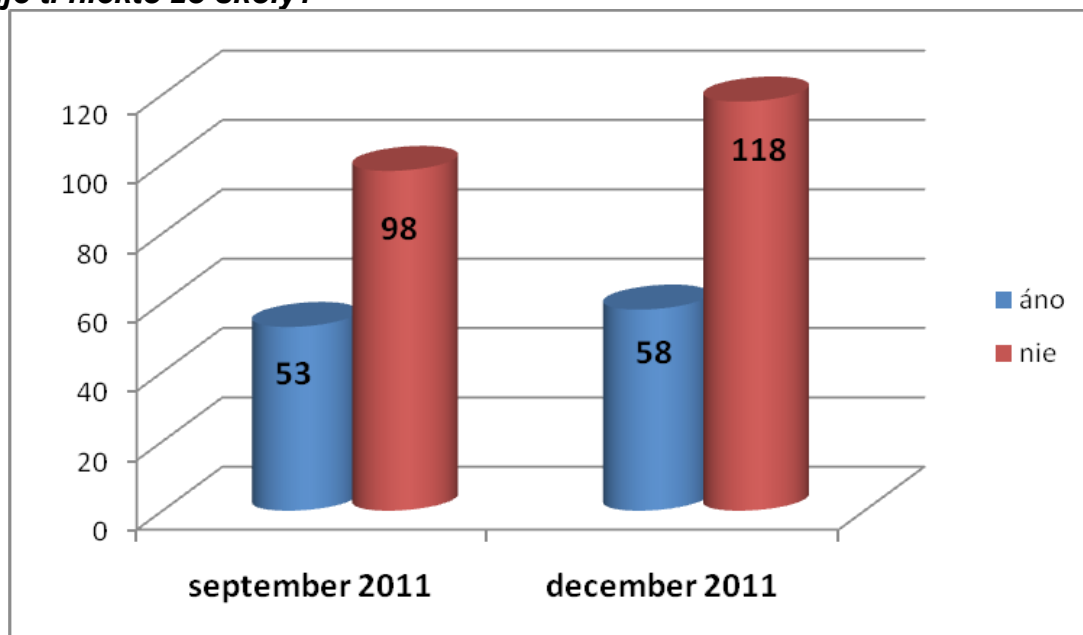
Z výsledkov môžeme jasne vidieť, že časté je šikanovanie mimo školy ale najčastejšie k nemu dochádza v triede. Je pritom zarážajúce, že hoci je v priestoroch školy neustále školský dozor, aj tak sa agresivita detí prejavuje najviac v triede, alebo na chodbe.

11. Ten, kto ti ubližuje, je chlapec, alebo dievča?

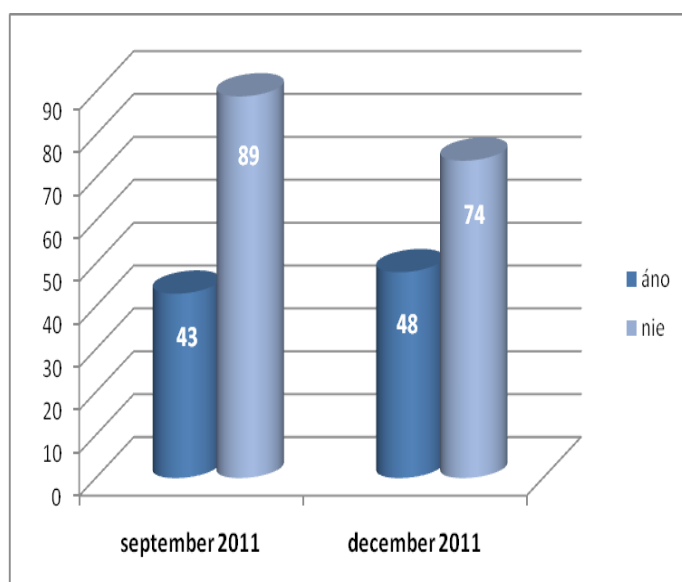

Literatúra uvádza, že agresormi sú častejšie chlapci ako dievčatá. Z vyjadrenia respondentov vyplýva, že v škole boli chlapci agresormi v väčšej miere (67 - 71%). Dievčatá sa vyskytovali v role agresora menej (38 - 29%), avšak je smutné, že v súčasnosti začínajú preberať rolu agresora čoraz častejšie. V porovnaní s prvým meraním v septembri sa zvýšil počet agresorov chlapcov, počet dievčat ako agresorov klesol.

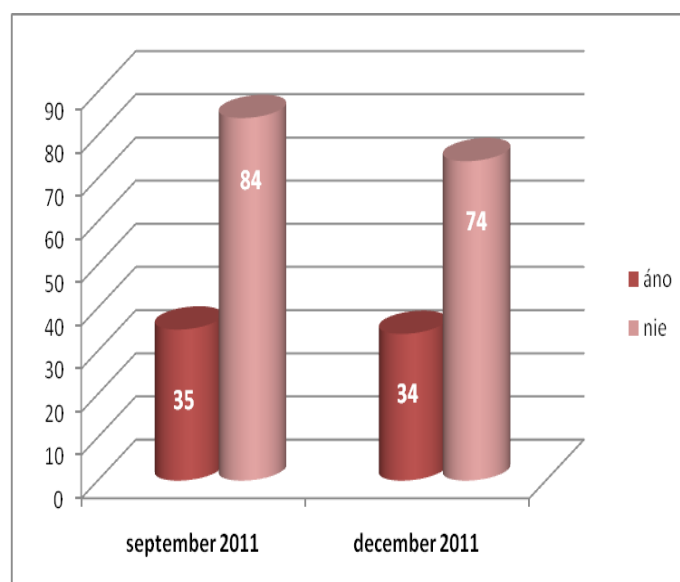
13. Ublíži ti niekto zo školy?

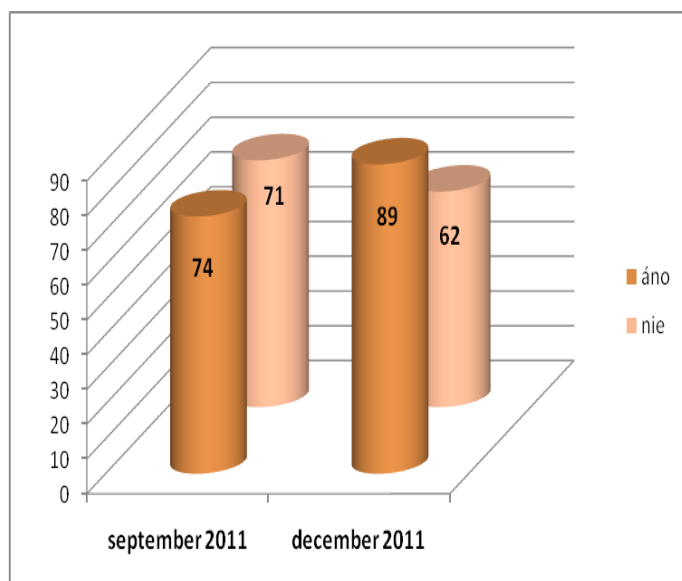
17. Povedal si o tom niekomu?

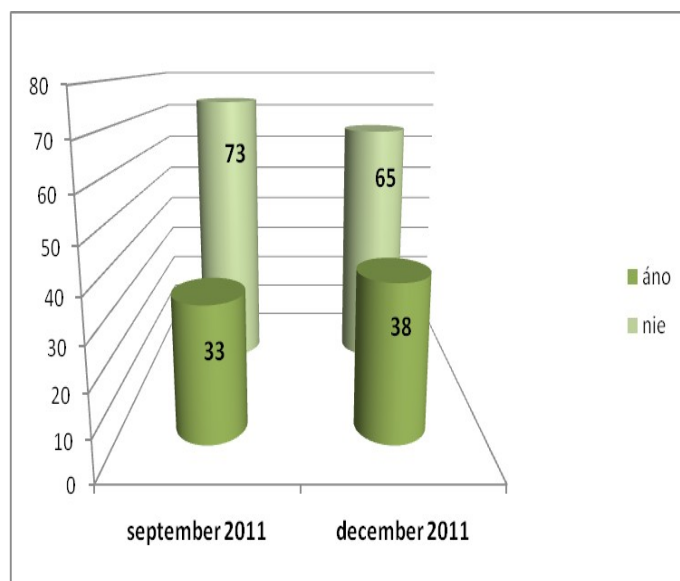
18. Pomohol ti ten, komu si to povedal?

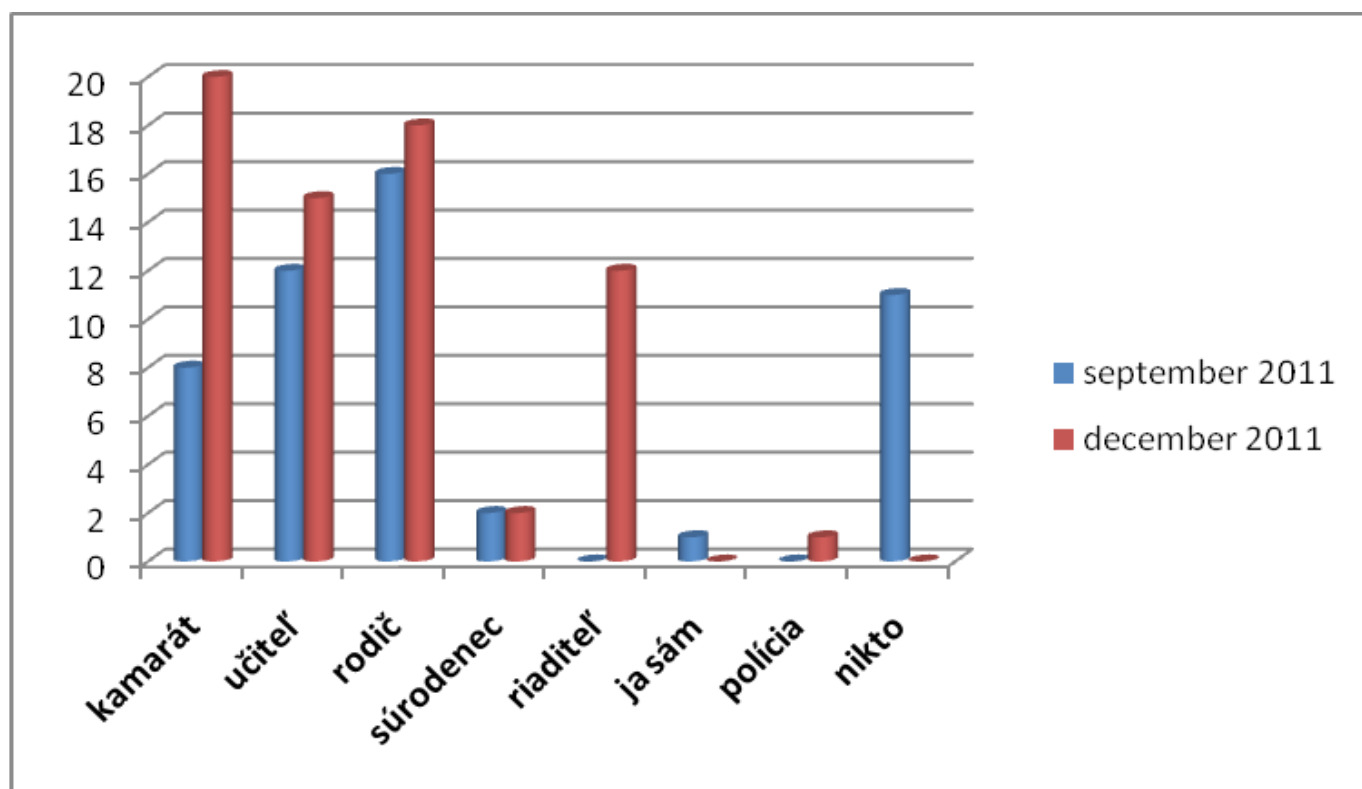
19. Myslíš si, že je dobrý nápad požiadať o pomoc učiteľa?

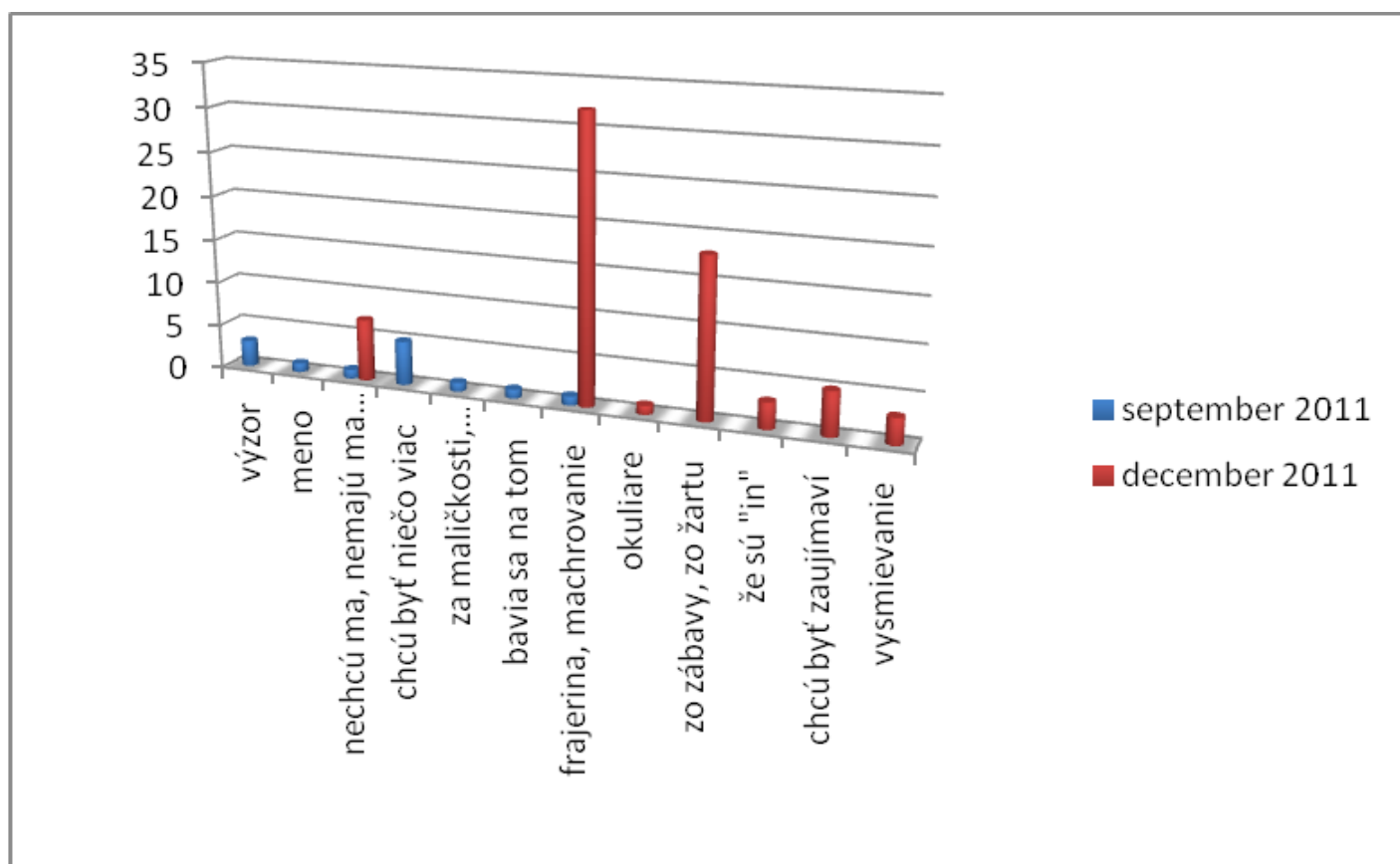
21. Povedal si o tom, že ti niekto ubližuje, rodičom?

Otázka č. 22: Kto si myslíš, že by ti najviac mohol pomôcť a ako?

24. To, že ti niekto ubližuje, nie je správne, a iste myslíš na to, prečo toto trápenie máš práve ty. Povedali ti, prečo ti ubližujú? Alebo, čo si myslíš, že ich k tomu vedie, aby ti ubližovali?

Ako najčastejšiu príčinu možného šikanovania a agresívneho správania (viac ako 46%) žiaci uvádzali, že väčšina agresorov si potrebuje dokázať svoju moc a potrebujú na seba neustále upútať pozornosť. 23 % žiakov odpovedalo, že sa na školách šikanuje pre výzor, čo sa už pri druhom prieskume preukázalo len 1% za nosenie okuliarov. Medzi ďalšími odpoveďami boli odpovede typu: „ten kto šikanuje, si myslí že je niečo viac, šikanuje zo zábavy, za maličkosti, ktoré robím zo srandy, z frajeriny aj kvôli menu.

	september 2011		december 2011	
výzor	3	23%	0	0%
meno	1	8%	0	0%
nechcú ma, nemajú ma radi	1	8%	7	10%
chcú byť niečo viac	5	38%	0	0%
za maličkosti, ktoré mu robím zo srandy	1	8%	0	0%
bavia sa na tom	1	8%	0	0%
frajerina, machrovanie	1	8%	32	46%
okuliare	0	0%	1	1%
zo zábavy, zo žartu	0	0%	18	26%
že sú "in"	0	0%	3	4%
chcú byť zaujímaví	0	0%	5	7%
vysmievanie	0	0%	3	4%

VI. Diskusia

Témou nášho výskumu bola v dnešnej dobe veľmi aktuálna a stále nevyriešená problematika, a to problematika šikanovania. Čo nás veľmi udivilo a prekvapilo, je fakt, že sa z médií, ale aj od mnohých ľudí dozvedáme, že problematika šikanovania sa týka už aj základných škôl. Príkladom toho sú amatérske mobilné videá detí základnej školy, kde sa chlapci bijú, kopú, ubližujú si a majú z toho zábavu. Toto je jeden z milióna podobných smutných prípadov. Zo zistených skutočností vyplýva, že v našich školách prejavy šikanovania existujú, preto je potrebné tomuto javu venovať zvýšenú pozornosť zo strany učiteľov i žiakov, napokon i rodičov. Potrebné je spolupracovať s učiteľmi a žiakmi zo strany preventívnych a poradenských zariadení a sústrediť pozornosť aj na prácu s kolektívom (triedou). Cieľom škôl by mala byť eliminácia tohto javu v školách a školských kolektívoch na najnižšiu možnú mieru. Na základe zozbieraných údajov a ich vyhodnotením sme dospeli k týmto záverom:

Kým v nižších ročníkoch sa obeť útokov zdôverili skôr učiteľovi, vo vyšších ročníkoch sa šikanovaní žiaci zdôverovali najmä kamarátom a až vo veľmi zanedbateľnej miere rodičom, alebo pedagógom. Aj keď štatisticky zhrnieme všetky ročníky, tak sa žiaci zdôverujú skôr kamarátom alebo pedagógom ako svojim rodičom.

Je veľmi prekvapujúce, že v odpovediach na túto otvorenú otázku sme sa dozvedeli, že hlavnou príčinou, prečo sa so šikanovaním obeť nikomu nezdôverili predpokladáme fakt, že sa im spôsob šikanovania nezdal tak hrubý, aby o tom museli niekoho informovať alebo boli príčinou obavy z agresora.

Mnohokrát obeť násilia a svedkovia šikanovania nemajú odvahu zdôveriť sa so svojim problémom. Často je to aj dôsledok nevšímavosti okolia, v ktorom sa šikanovanie deje.

VII. ZÁVERY A ODPORÚČANIA PRE PRAX

Z odpovedí vyplýva pre pedagógov školy otázka: Ako by sa dalo odstrániť šikanovanie na školách?

Podľa nášho názoru by pomohla hlavne prevencia, sprísnený dozor v priestoroch školy, vnímavejší prístup učiteľov k problémom žiakov, zavedenie krúžkov na vyplnenie voľného času a taktiež spustenie kamerového systému. Určite môžu pozitívne vplývať na žiakov častejšie besedy s psychológom, alebo sociálnym pracovníkom. To sú zo strany školy opatrenia, ktoré zavádzame do praxe aj v rámci projektu Zdravie v školách 2011.

Najdôležitejšia je však úloha rodiny. Rodinné postoje k spoločenskému daniu, pravidlá spolužitia a správania sa v rodine, prirodzená úcta a rešpekt mladších voči starším, primeraná tolerancia a komunikácia, zmysluplné využívanie voľného času.

Na základe spracovania našej práce odporúčame v praxi zlepšiť:

■ **zo strany školy:**

- zorganizovať v každej triede ZŠ opätovný prieskum formou dotazníkovej metódy a tak zistiť, ktoré triedy sú najviac postihnuté sociálnou patológiou (šikanovaním)
- triedy s najvyšším výskytom šikanovania zapojiť nevyhnutne do projektu zameraného na prevenciu a elimináciu šikanovania
- zo strany riaditeľa školy alebo koordinátora prevencie nadviazať a zvýšiť spoluprácu s Centrami výchovnej a psychologickéj prevencie (CPPPaP) a využívať odbornú, metodickú pomoc a zapojiť školu do aktivít - programu, ktoré centrá organizujú
- na pozíciu koordinátorov prevencie drogových a iných sociálno patologických javov umiestňovať sociálnych pedagógov
- je nevyhnutné a žiaduce, aby každá základná škola mala školského psychológa alebo sociálneho pracovníka
- spolupracovať s rodinami agresorov pri riešení problémov
- zvýšiť pedagogický dozor na miestach, kde by mohlo dochádzať k šikanovaniu
- pracovať na vytvorení dobrých medziľudských vzťahoch a príjemnej atmosféry v škole

■ **zo strany rodičov:**

- byť osobným príkladom – vzorom pre svoje dieťa
- spolupracovať s triednymi učiteľmi a koordinátormi prevencie na škole
- zapájať sa do aktivít organizovaných školou aj pre rodičov
- v prípade podozrenia zo šikanovania kontaktovať alebo vyhľadať pomoc v CPPPaP

■ **zo strany žiakov:**

- zdôveriť sa svojim rodičom
- dôverovať učiteľovi a obrátiť sa na neho v prípade problému
- nebáť sa hovoriť o probléme, nie je to žalovanie
- zastat' sa slabších

Šikanovanie sa nedá vyliečiť iba tým, že sa postaráme o obeť. Netrpia žiadnou chorobou, ale dostali sa do zložitých sociálnych situácií, z ktorých každá je jedinečná a vyžaduje si individuálny zákrok. Nie každý má odvahu predstúpiť pred učiteľov alebo rodičov a s ponížením povedať: „Som obeťou šikanovania. Prosím, pomôžte mi!“ Väčšina detí sa drží radšej v úzadí a verí, že to strašné peklo, ktoré musí bezdôvodne zažívať od svojich spolužiakov, raz skončí.

Opak je však pravdou. Agresori vidia, že nie sú v ohrození, a preto svoje nechutné a kruté prvky s nadšením opakujú, až kým nepríde k ozajstnej tragédii. Žiaľ, realita je taká, že často krát sa rodičia pravdu dozvedajú z listov na rozlúčku od svojich detí, ale vtedy je už neskoro.

Rodičia, učители, priatelia a pozorovatelia, všetci zohrávajú svoju rolu v konfrontácii šikanujúcej osoby a obeť, takže aj ich treba zahrnúť do stratégie vyrovnávania sa s danou situáciou. Samotní rodičia alebo učители majú malú šancu úspešne pomáhať obetiam, pokiaľ škola nemá jasnú, dobre vybudovanú a proti šikanujúcemu politiku. Obete treba presvedčiť, že nie sú osamelé a že sa to môže stať hocikomu. Stačí iba byť na nesprávnom mieste v nesprávny čas.

Zastávame názor, že najdôležitejším spôsobom, ako bojovať proti šikanovaniu, je prevencia proti nemu.

POUŽITÁ LITERATÚRA:

www.modernaskola.sk

www.prevenciasikanovania.sk

www.zodpovedne.sk

„PRIESKUM ŠIKANOVANIA V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ“

Prieskumný dotazník k šikanovaniu na našej škole

Úvodom k dotazníku

Za šikanovanie sa považuje to, keď jeden alebo viac žiakov úmyselne, väčšinou opakovane, ubližuje druhým.

Znamená to, že ti niekto, komu sa nemôžeš ubrániť, robí, čo je ti nepríjemné, čo ťa ponižuje, alebo to proste bolí — strká do teba, nadáva ti, schováva ti veci, bije ťa. Ale môže ti znepríjemňovať život i inak, ohovára ťa, intriguje proti tebe, navádza spolužiakov, aby s tebou nerozprávali a nevšimli si ťa.

Šikanovanie sa robí skryto a my sa o ňom môžeme dozvedieť neskoro alebo vôbec nie. Preto potrebujeme tvoju pomoc a prosíme ťa, aby si vyplnil(a) anonymne (tajne) tento dotazník. Informácie nám pomôžu zabrániť ubližovaniu slabým a bezbranným a vytvoriť bezpečnejšie prostredie pre všetkých.

Dotazník:

Pokyny: Zakrúžkuj alebo podčiarkni odpoveď, ktorá je pravdivá. Nepodpisuj sa!

Trieda:

1. Si:	chlapec	dievča
2. Si rád(a) v tejto triede?	Áno	Nie
	Oznámkuj známku od jednotky (najlepšie) do päťky (najhoršie):	1 2 3 4 5
3. Máš v triede dobrého kamaráta?	Áno	Nie
4. Aké bolo tvoje posledné vysvedčenie?	- samé jednotky - jednotky a dvojky - niekoľko trojok - niekoľko štvoriek - jedna i viac päťok	
5. Patriš vo vašej triede do nejakej partie?	Áno	Nie
6. Bol(a) si svedkom toho, že ubližovali tvojmu spolužiakovi iní spolužiaci zo školy?	Áno	Nie
7. Ubližoval alebo ubližuje ti niekto z triedy tebe?	Áno	Nie
8. Ako ti ubližujú? (stačí, keď zaškrtnáš, čo sa ti stalo, ale môžeš to popísať aj vlastnými slovami)	- ignorovanie – nikto si ťa nevšíma - posmech – ohováranie - ponižovanie - nadávky - bitka - fackovanie - kopanie - rany päšťou Inak – ako?	
9. Zamysli sa a napíš, ako často ti niekto	Skoro každý deň	

ubližuje:	Skoro každý týždeň	
	Asi raz za mesiac	
10. Kde sa to deje?	V triede	
	Na chodbe	
	Na WC	
	V jedálni	
	V šatni telocvične	
	Cestou do školy	
	Cestou zo školy	
	V telocvični	
	Na ihrisku	
	Ak inde, tak kde?	
	11. Ten, kto ti ubližuje, je:	Dievča
12. Koľko je tých, ktorí ti ubližujú?	1	1
	2	2
	3	3
	Viac než 3	Viac ako 3
13. Ubližuje ti niekto zo školy?	Áno	Nie
17. Povedal(a) si o tom niekomu?	Áno	Nie
18. Pomohol ti ten, komu si to povedal(a)?	Áno	Nie
19. Myslíš si, že je dobrý nápad požiadať o pomoc učiteľa?	Áno	Nie
20. Bol potrestaný ten, kto ti ubližoval?	Áno	Nie
21. Povedal(a) si o tom, že ti niekto ubližuje, rodičom?	Áno	Nie
22. Kto si myslíš, že by ti najviac mohol pomôcť a ako?		
23. Si sám (sama), komu v triede alebo v škole ubližujú?	Áno	Nie
24. To, že ti niekto ubližuje, nie je správne, a iste myslíš na to, prečo toto trápenie máš práve ty. Povedali ti, prečo ti ubližujú? Alebo čo si myslíš, že ich k tomu vedie, aby ti ubližovali?		
25. Skúsil(a) si sa brániť?	Áno	Nie
26. Ako si myslíš, že by mal byť potrestaný ten, kto ubližuje inému?		
27. Ubližuje ti niekto z inej školy?	Áno	Nie
	Ako ti ubližujú?	
	Koľko ich je?	
	Ako často sa to deje?	

Ďakujeme ti za vyplnenie dotazníka.